

דובר המשטרה כעס על הסטודנטים בגלל יצאנית גרמנית - וועדת הפנים קפצה לדום נרטה קור באה לארץ

פיליפונאי לוי ויודיה
שלום עליכם היטלרו!

מפאי בנתניה, אבל יש דברים שאני מתנגד להם. הדברים שאדאואר אמר בארץ הגרמנית. היינו מוכרחים להגיד את זה. יכול להיות שיש אנשים שזה מרגיז אותם, אם כותבים את האמת.

אני גם שמח שהציבור בארץ רואה, שלסטודנטים יש מה להגיד בשאלות החשובות. יהודה גוטהלף, עורך דבר פירסם לא מכבר מאמר, בו הוא טען שהסטודנט הישראלי מתעניין רק בכיס שלו. אני מקווה שדורבן האחרון מוכיח את זה היפך.

כששמעתי על ההחלטה של ועדת הפנים של הכנסת, שכבתי על המיטה והייתי מבסוט. יכול להיות שיוזקו אותי, אבל העיקר הוא, שאנחנו אמרנו את מה שהרגשנו שאנחנו מוכרחים להגיד.

הסטודנטים עצמם היו מפולגים בתגובותיהם על הפירסום חסרת התקדים לו זכה עיתונם. כמה מהם אמרו שלא היו צריכים להגנים, ואחד אמר שהפירסום הוא גועל-נפש. אחד ריב, לעומת זאת, לחצו את ידו של חנוך לוי. אם הי משטרה כועסת, אמר לו אחד, "זה סימן שאתה בסדר". לוי: "כך זה גם עם דברים אחרים שאני כותב. אין שני אנשים שאימים את אותו הדבר. גם מהמציים אני שומע תגובות שונות. רק לתגובה של הכנסת לא ציפיתי."

★ ★ ★

מי גיחך את עצמו?

תגובה של ועדת הפנים של הכנסת היתה מוזרה ביותר.

את המשמעות החוקית-פארלמנטארית של התגובה הסביר לכתב "העולם הזה" אחר מבאי הכנסת הוותיקים, משפטן ופרשן, כרי הלן:

דובר המשטרה, בהסתמכו על בקשת המפקח הכללי, היפ גה את תשומת-לב חברי הוועדה לרשימה בדורבן. דובר הי משטרה הוא שפנה - לא השר, לא המנהל הכללי, לא המפקח הכללי, אלא הדובר, זה שבסמכותו, בדרך כלל, המגע עם כתבים לענייני משטרה, והוא לא. הוא פנה, וועדת הפנים של הכנסת עברה לדום.

אין תקדים לעריכת דיון כה מהיר, סיכומו ללא השויות והוצאת מסקנות התואמות את דרישותיו של דובר המשטרה. צנזורה על פירסום בעיתונים בישראל, קיימת לפי תקנות ההגנה (שעת חירום) משנת 1945. זו צנזורה הדואגת לאי גילויים של סודות ביטחוניים, והיא פועלת לפני המעשה, ולא לאחוריו.

אמר כמובן להתפלמט עם הדברים, אך אין לשכוח שהפירסום, במיקרה הנדון, היה סאטירה בבטאון סטודנטים. כלום דברי-ביקורת על תופעות שליליות מהווים אסור מאיטית דברי-בלעז? האם שכחה ועדת הפנים של הכנסת, וכי ראשה ח"כ רפ"י מרדכי סורקיס, כי היא עוסקת בסיפור פיליטוניסטי? האם היתה הצדקה לפעולה כה מבהלת? נר אה לי, שלא הנער מחבר הרשימה גיחך במיקרה זה את עצמו.

נראה שאותו דובר של המשטרה, שרגשותו ידועה היטב, ביקש כנראה, על רקע חיכוכים עם סטודנטים, לסדר סופית חשבונות. ועדת הפנים הודרה למלא את בקשתו. תמוה הדבר, שדווקא דובר המשטרה חשב לנכון להפנות את שימת לב הכנסת לפירסום, לא שר המשטרה ולא שר הפנים, האחראי על העיתונות לפי החוק - לא מצאו לנכון לנקוט יוזמה כזאת.

מצער, שאיש מבין חברי הוועדה לא חש את חוסר הי הגינות וסתירת ערכי מדינת-חוק בפרוצדורה בה נקטה הי ועדה. מאימתי די בפניית שוטר להשגת קיטרוג, ספקדין וגורדין לאלתר, ובמעמד אחד - ללא שמיעת הצד שכנגד? דרך שהיא פסולה, ובחודאי פסולה שבעתים לגבי ועדה פארלמנטארית.

ועדת הפנים איננה צנוור על עיתונות. היא הראשונה הי חיבת לתת דעתה על כך.

הוא חושב שזוהי הדרך היחידה בה ניתן להשפיע על הרי בה אנשים, ולא לך אותם לחשוב על בעיות מרגיזות, כמו היחסים עם גרמניה, למשל.

נוסף להרגות המשטרה הוא גם סטודנט שנה שלישית להיסטוריה וספרות. פעילות פוליטית אינה מושכת אותו, ואת ההרגות החדושות שלו הוא נותן לעיתון הסטודנטים, כמו כל הסטודנטים, ללא תמורה.

מי שהחלטה חסרת-התקדים של ועדת הפנים הרגיזה או תו באמת הוא העורך תכול-העניינים של דורבן, אליעזר ("ליזר") גלבוץ.

"ידעתי לפני הפירסום שתהיינה תגובות, אבל לתגובה כי זאת לא ציפיתי. יכול להיות שיש אנשים שחושבים שמה שנכתב זה גועל-נפש, אבל היחסים הנוכחיים עם גרמניה,

לילה חס בפרנקפורט על נהר המיין, "מי דופק אותי?" שואלת ברטה קיש, גרמנים יפים ובעיניים יין, הנחר נושא צחוקן ומחריש, כן, ברטה קיש, לילך פרוע, אך יומך מביא.

במחנה של בוכנוולד הלילה חס, "מי הורג אותי?" שואלת ברטה קיש, גרמנים יפים ובעיניים דם, ענן רחוק נושא אותך ומחריש, כן, ברטה קיש, זכרך יפה הוא, אך גופך מביא.

בשכונת לניש נחים לילות אלפיים, "מי דופק אותי?" שואלת דפנה קיש, גרמנים יפים, כולם עם משקפיים, הרחוב נושא צחוקן ומחריש, כן, ברטה קיש, הביטי איך עושים עליך קדיש.

כשכתב חנוך לוי את הבלדה על ברטה קיש בראשית השנה, היו הסטודנטים של האוניברסיטה של תל-אביב הי יחידים, שחשו דקירה אישם בגופם. כשפירסם לפני שבוי עיים פיליטון נוסף, בו נזכרו גרמנים (ראה מיטגרת), חש גם לא-סטודנט כאילו דקרו אותו.

בטאונם של הסטודנטים התל-אביביים דורבן פירסם על עמודו הראשון סאטירה חריפה של לוי (ובעמוד 2 של אותו גליון: ראיון עם ד"ר גורבי סמריי על מחקרו על ספר יהושוע), שהוקיעה הן את יחסי ישראל-גרמניה והן את התנהגותה של המשטרה בעת ביקורו של אינאוואר.

שוטר אחד החליט, כי הוא אינו יכול לעבור בשתיקה על פירסום הסאטירה. השוטר, דובר המטה הארצי של משטרת ישראל יעקוב נש, נקט בצעדים חריפים. הוא צילם את הי עמוד בו הופיעה הסאטירה, הפיץ את הפוטוסטאטים, יחד עם העתק משוכפל, בין חברי ועדת הפנים של הכנסת. יחד הודרוה, פירסמה השבוע גינוי רשמי לסטודנטים התל-אבי ביים ולעיתונם. כל הסיעות בחעדה תמכו באופן קיצוני בגינוי זה.

מיהו הסטודנט שוכה בגינוי רשמי של הפארלמנט היש-ראלי?

★ ★ ★

מה זה גועל נפש?

חנוך לוי (22) רגיל כבר לעמוד בסערות לאחר פיר סום דבריו. לפני חודשים אחדים הוא כתב סאטירה, שנגעה בבעיה הערבית, ואשר נועדה להגן על הערבים - אך עשתה את הרושם ההפוך בדיוק. היא הביאה בעקבותיה פטיציה של עשרות סטודנטים, שיגו את עיתונם. הגינוי של ועדת הכנסת הוא הישג חדש בדרכו. לוי: "בסאטירה רציתי למחות על הצביעות ביחסים עם

עורך גלבוץ

המשטרה איבדה את מכניסה...

גרמניה. קראתי גם באותו שבוע על התנהגותה של המש טרה. שני הדברים הרגיזו אותי.

"מערכת דורבן ישבה וחשבה מה לשים בשער של הי עיתון. בסוף כתבתי את הסאטירה, הגראפיקאי, אבי מרגלית, צייר רקע של שוטר כועס, וכך יצא השער, שהרגיז את דובר המשטרה."

מרגייה המשטרה יודע, שהוא משתמש בביטויים חריפים.

פריילין נרטה קוף וערותיה הניעו לנמליחכת במשחתת העשועים, "שלום עליכם היטלרו".
לעונאים אמרה פריילין קוף: "הגענו במסגרת הסכם היסוע".
למסדר-המשטרה אמרה: "10% הנחה לכוות-הבטחון".
לנשיא-המדינה אמרה: "סלח לי, הר פריזנט, איפה הנר חיות?" (ריאל-פוליטיק).
ועל זוכן הכנסת אמרה: "חס פה, אלכס", ופתחה רוכסן. המשטרה היתה ענבנית מאד בשל תפקייה המעצבים במחנות-הסגור מיוחדים מחשש התפרעויות.
"מה זה?" שאלה פריילין קוף ונעצה לפני דור-התיל. "בבקשה להתקרב" אמר רבי-פקד תחכמוני, "זה לא נושך". המשטרה היתה ענבנית מאד בשל תפקייה המעצבים. היא עקרה את היד מ"יד ושם". היא הטילה רמוניטאו מצחיה במרתף-השואה.
"מה זה?" שאלה פריילין קוף.
"מרתף" ענה רבי-פקד תחכמוני ולקח אותה למנדל-שלום. המשטרה היתה ענבנית מאד וייתה כדורי-הרגעה בצבור.
"מה זה?" שאלה פריילין קוף והצביעה על קיר מכוסה בצלבי-קרוס.
"פריילין תרגיש עצמה כמו בבית" השיב רבי-פקד תחכמוני בכוס.
המשטרה חטפה עציבים נוראים. 100 שוטרים שכונו, "חמור רים!" נעלבו קשות (ועדיין לא יצאו מכלל-סכנה). ילדינו ששחקו ב"חמור חדש" הזכו עד זבידס.
"מה זה?" שאלה פריילין קוף.
"דס" השיב רבי-פקד תחכמוני.
"אות, דס!" אמרה פריילין קוף, "אבל אני מעדיפה שמפניה".

גיוס השלישי אמרה פריילין קוף: "זהו היום הנדול בחייו, וכתתה ללילה.
וכיום השביעי שרו פריילין קוף וערותיה, "הבה נילה".
"הבה נילה, הבה, הבה" שרה פריילין ברטה קוף.

המשטרה הענבנית אבדה את סכניסה.
העם מחא כף-מרק.
היא היתה נהדרת, פריילין ברטה קוף, במכניסיה-העור שלה ומגני-הרכיבה שלה מול העינים הלחות פתחת לקסדות הירוקות של המשטרה הענבנית.

"אנחנו רק מלאנו פקודות" מסר דובר המשטרה.

הפיליטון שעורר את הסערה

הצורה בה הם מתקיימים, הם גועל-נפש, ואי-אפשר להגיב בצורה אחרת.

כשקיבל גלבוץ (23), תלמיד למדעי-המדינה וארצות-מת פתחות, ומדריך בלהקה לריקודי-עם, את כתב-היד של לוי, הוא ידע שפירסומו לא ימצא חן בעיני הכל. הוא הראה את כתב-היד לחברים ולמרצים. התגובות? "שונות לחלוטין. היו כאלה שאמרו שזה בדיוק מה שצריך היה להגיד, והיו כאלה שאמרו שאסור לפרסם את זה."

★ ★ ★

אלוהים ישמור את העורך

בין אלה שהתנגדו לפירסום: אנשי במחנה נח"ל, זאב ונר ומרדכי נאור, המדפיסים את עיתונם באיתו הדפוס בו נדפס בטאון הסטודנטים.

נקודה מעניינת: סגן העורך של דורבן, איש מק"י, הי הסטודנט להיסטוריה ישראלית אמנון צבן, התנגד הדקא לי פירסום. הוא חשש, כי יראו אותו כאחראי, יצילו את הי הודמנות כדי לסלקו מתפקידו במערכת הבטאון. אפילו לוי עצמו נרתע מהדברים אותם כתב, יעץ לעורך לא לפרסם, שיגר לו איגרת, אותה סיים במילים: "אלוהים ישמור את העורך".

ליזר גלבוץ לא נרתע, למרות הלחץ, הרגיע את סגנו והכריע בעד הפירסום.
גלבוץ: "אני עבדתי בזמן הבחירות בחוג הצעיר של